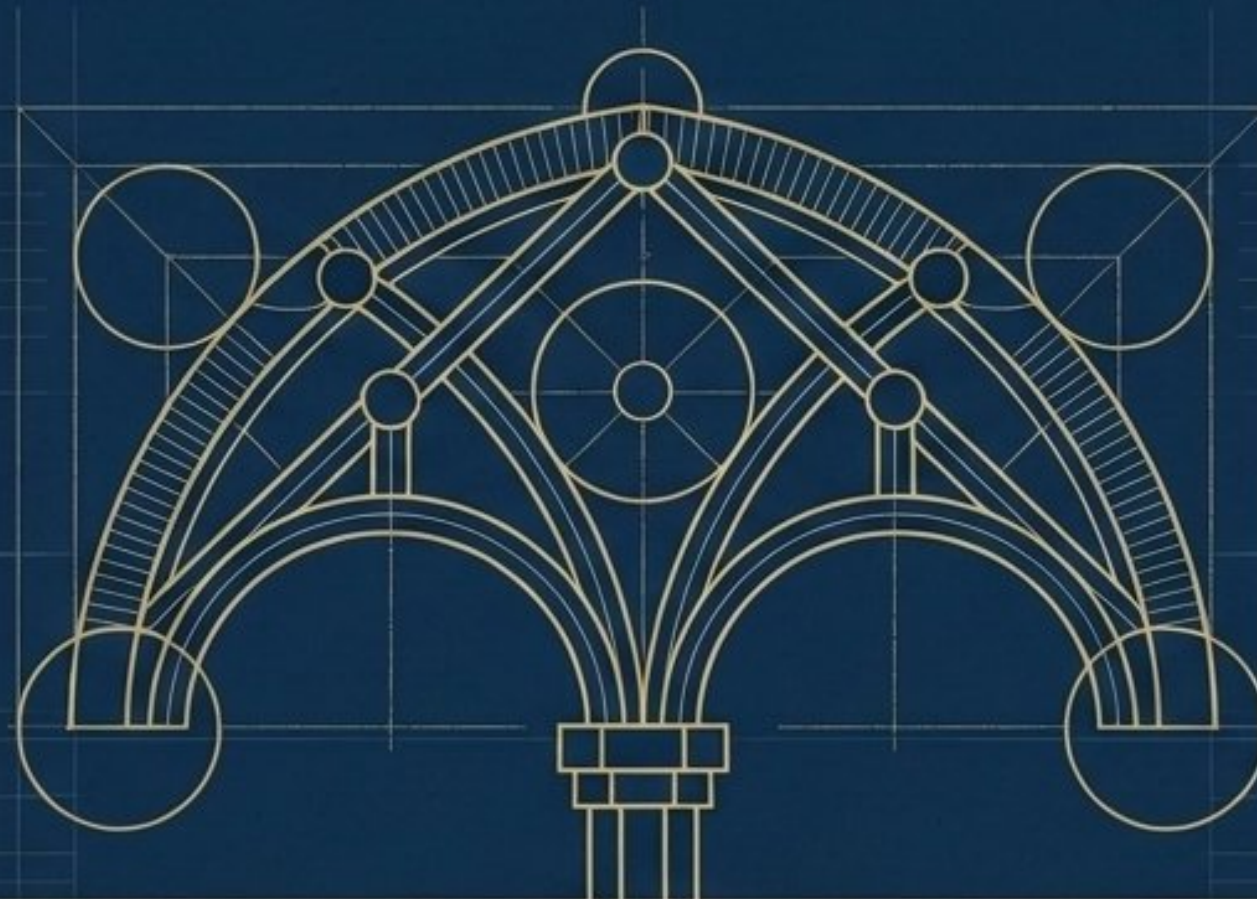
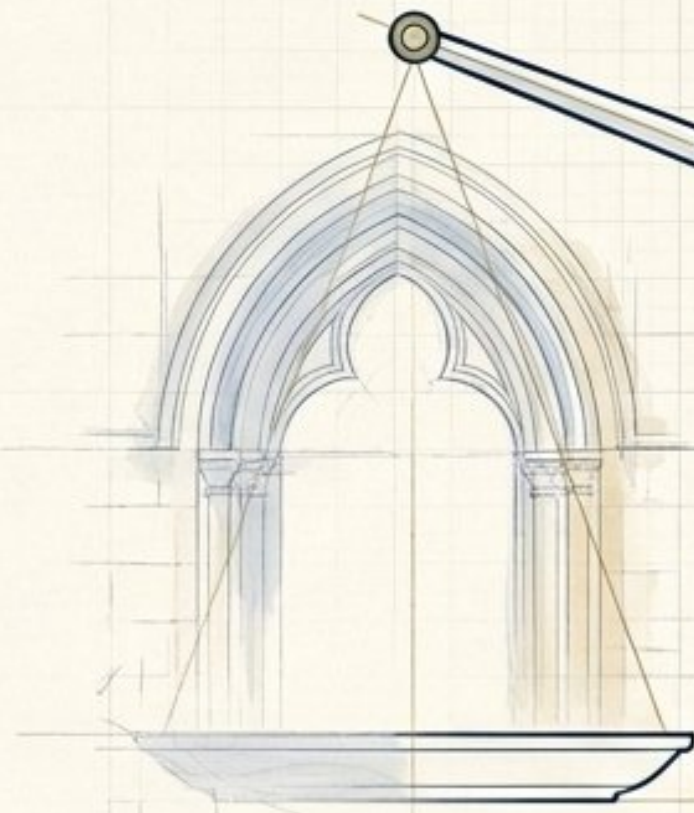

DIE ARGITEKTUUR VAN VRYHEID

Hoe Verbondsteologie die Oppergesag van die Reg Gevorm het

Die samelewing kan nie sonder 'n heersende stel beginsels staan nie. Toe die middeleeuse Christelike konsensus laat vaar is, was die Weste genoodsaak om te herbou. Die steierwerk wat gekies is, het die oorlewing van menslike vryheid bepaal.

Die Middeleeuse
Konsensus

Renaissance
Humanisme

Die Verskuiwing:

Die Renaissance het federalisme laat vaar vir die bou van rykdom, die goddelike reg van konings, en arbitrêre ideologiese wetgewing.

Die Gevolg:

Die samelewing het afgegly in vatbare naturalisme en antinomiese individualisme, en heidense waardes herleef, insluitend kindermoord en blootstelling.

“Tensy gode die mense tevrede stel, sal daar geen vergoddeliking vir hulle wees nie.”

– Tertullianus, spot met die totaliserende sekulêre staat wat homself die uiteindelijke godsdienstige arbiter maak

Die 1517 Breuk: 'n Dubbele Vernuwing

Die plasing van die 95 Stellings was nie bloot kerklik nie; dit was 'n strukturele politieke breuk.

Die Protestantse Hervorming

Interne hervorming binne die Kerk.

31
Oktober
1517

Siviele Bestuur

Die herbevestiging van verbondsbeginsele in die openbare sfeer.

Die Hervorming het 'n diepgaande klem op God se universele **soewereiniteit** ingestel, wat die paradigma vir die begrip van die rolle, funksies en perke van die menslike samelewing verskuif het.

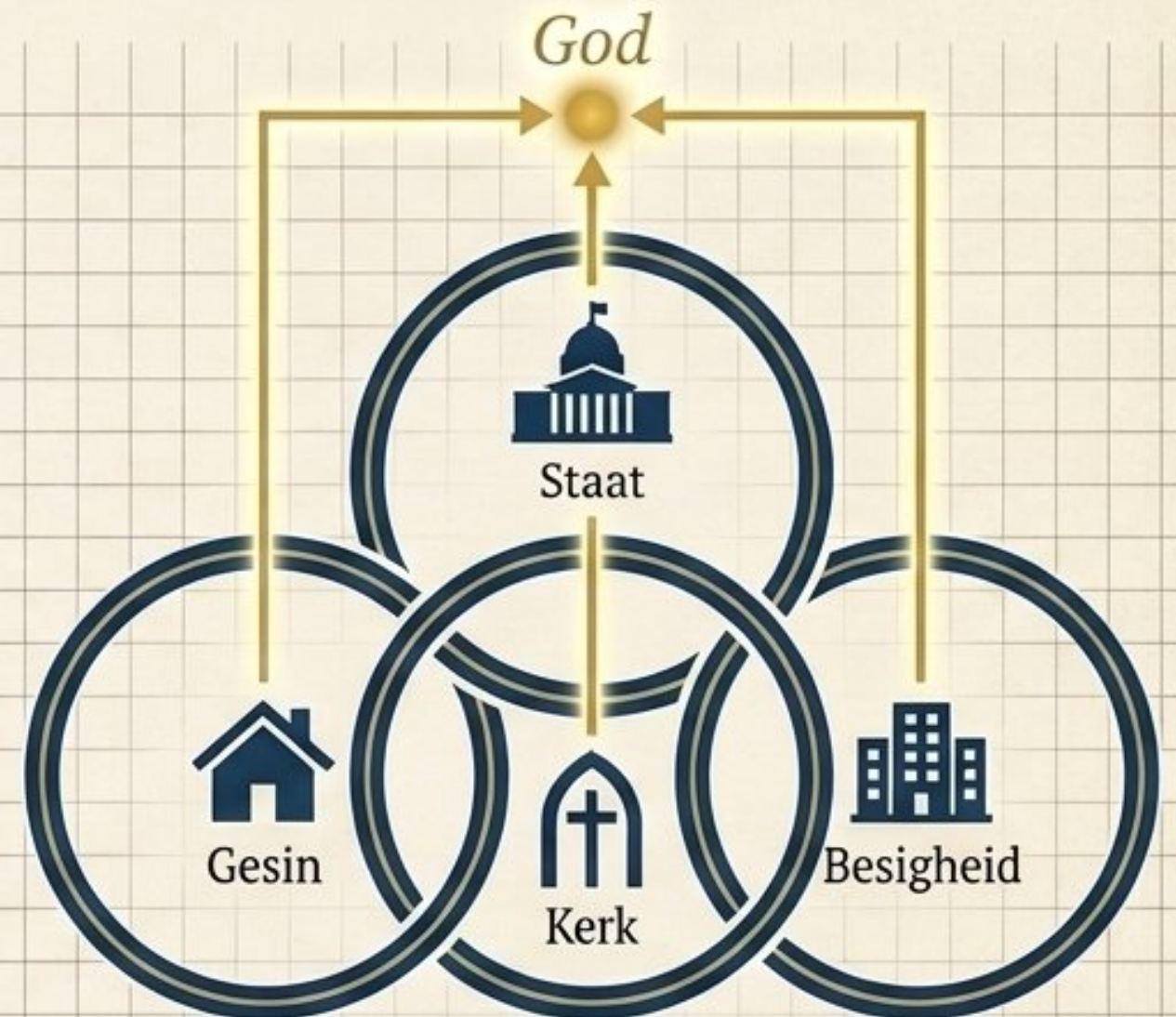
Samelewingstelsels: Totaliteit teenoor Soewereiniteit

Die Heidense Totaliteit

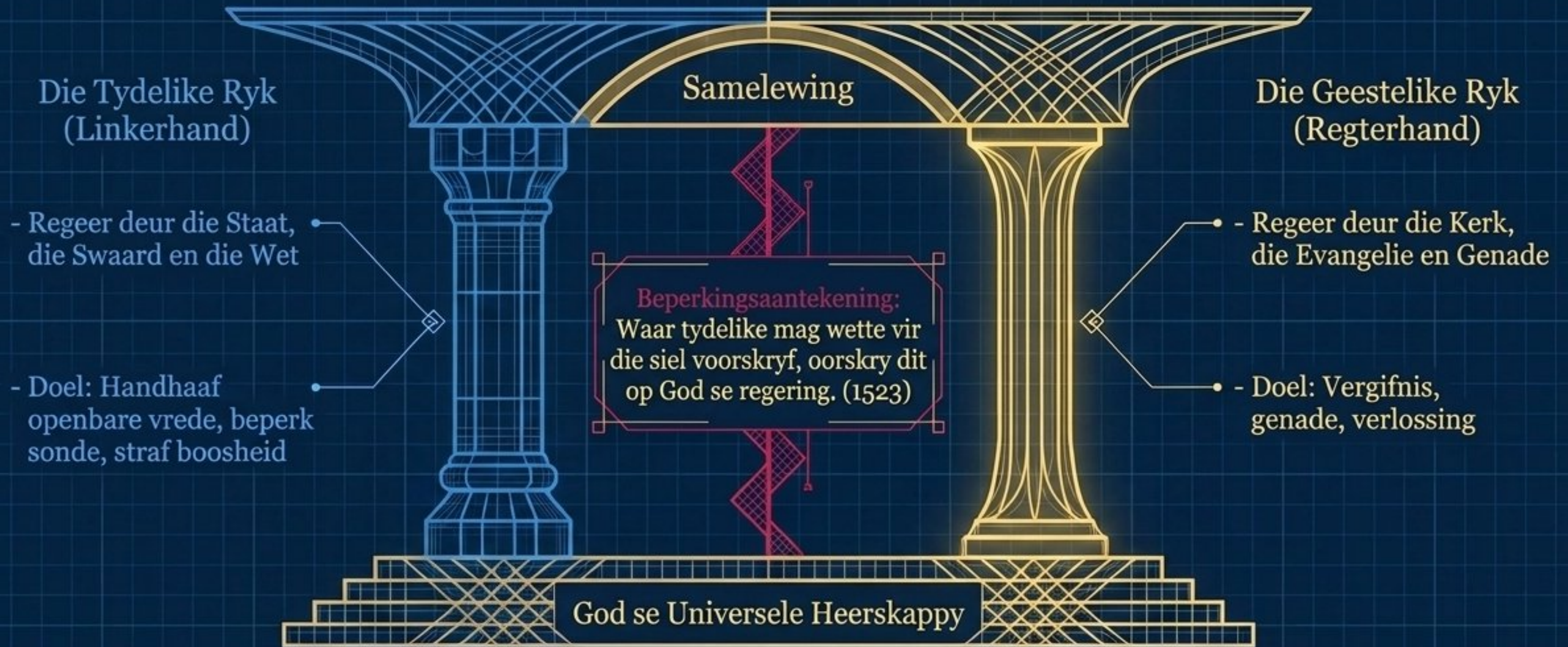
Ontken enige transendentale aanspraak. Dring aan op die prioriteit van die tydelike. Word die totale orde en uiteindelijke heerser.

Sfeersoewereiniteit

Die Staat is slegs een sfeer onder geiykes, gebonde deur geregtigheid. Dit kan nie sy jurisdiksie uitbrei na interne aangeleenthede van ander sferes sonder om chaos te veroorsaak nie.

Luther se Fondament: Die Gesplete Pilaar

Reël van Getrouheid: Christene moet heersers gehoorsaam om chaos te voorkom, maar uiteindelijke getrouheid is aan God.

Calvyn & Althusius: Die Geboorte van die Rechtsstaat

Skeiding, Nie Isolasië Nie

Alhoewel onderskeibaar, moet Kerk en Staat saamwerk. Die Kerk verskaf morele leiding; die Staat verskaf fisiese afdwinging.

Die Kontrole op Mag

Verwerping van staatsabsolutisme. Mag moet deur Grondwetlike Reg beperk word.

Die Heilige Roeping

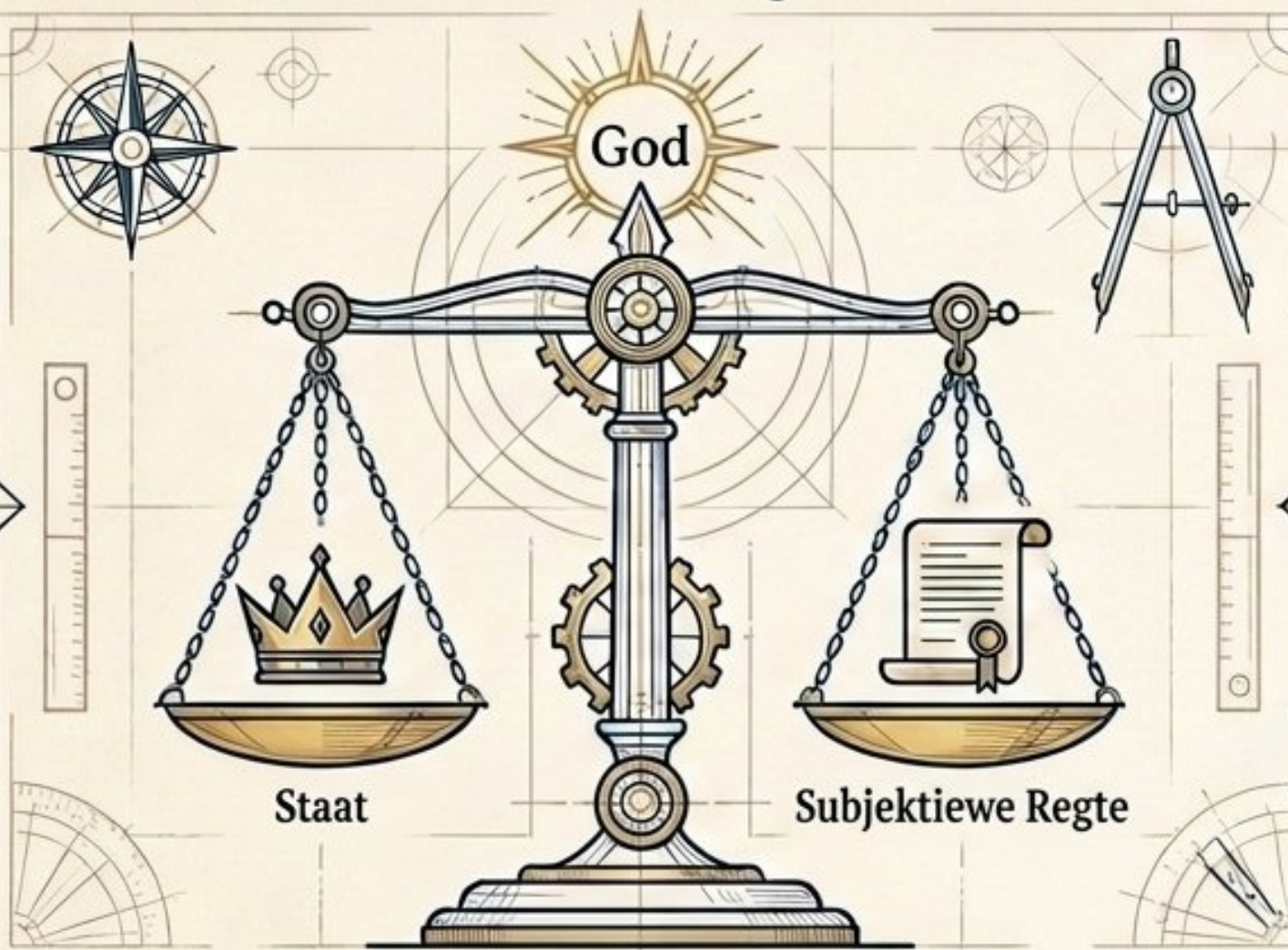
Calvyn het siviele magistrature as die heiligste en eerbareste van alle roepings beskou.

Die Inleiding van Weerstand

As die Staat God se wet skend, moet gelowiges God gehoorsaam en die raamwerk vestig vir weerstand via laer magistrature.

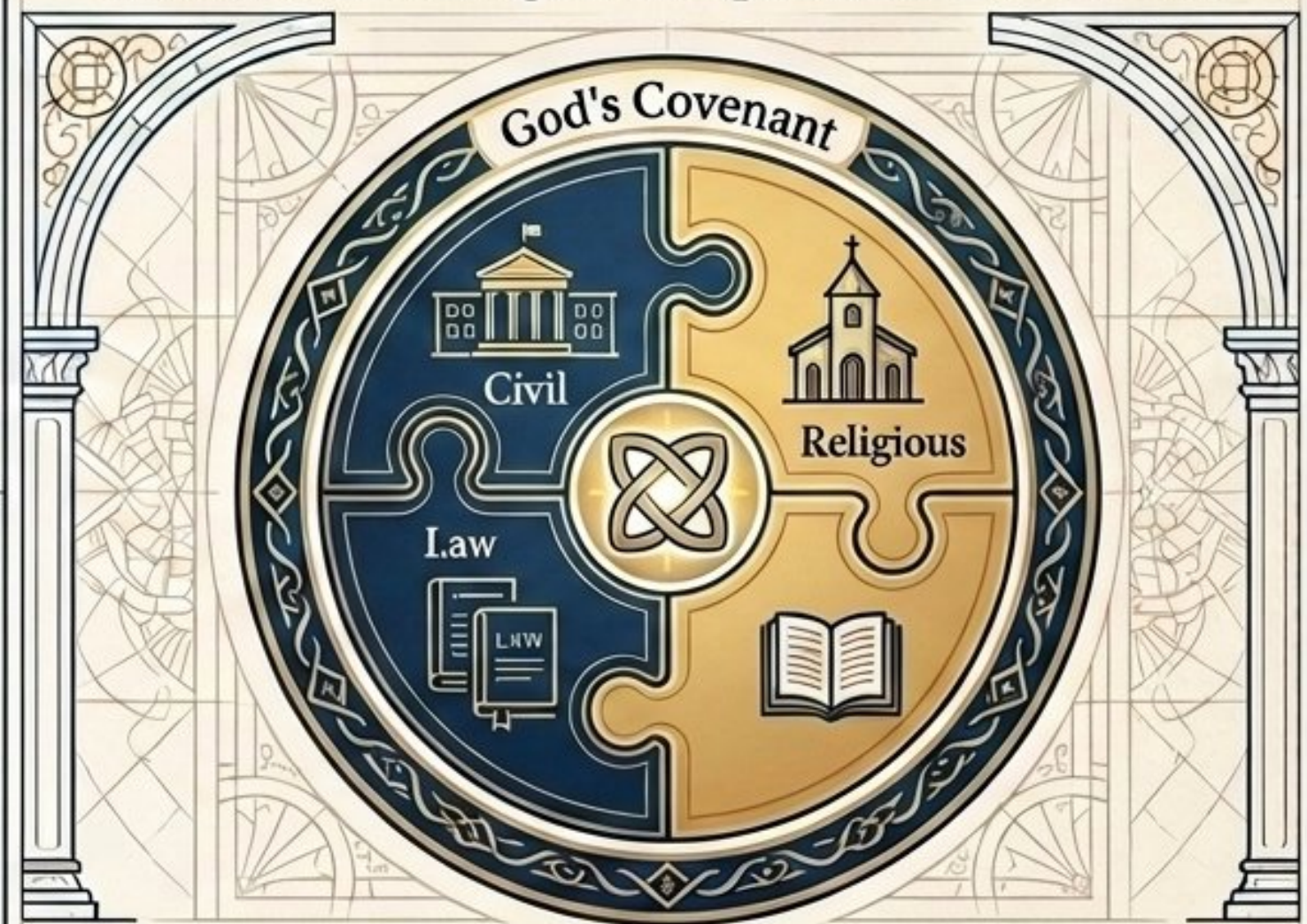
Jurisdiksies en die Verenigde Gemenebes

Theodore Beza: Die Burgerlike Verbond

- Die Staat is streng gebonde om subjektiewe regte te beskerm: lewe, eiendom en die vrye uitoefening van godsdien.
- Het die wettige plig van politieke weerstand teen oorskryding geformaliseer.

Heinrich Bullinger: Respublica Christiana

- Die Verenigde Gemenebes: God se verbond bind beide godsdienstige en burgerlike komponente in 'n enkele organiese geheel.
- Die magistraat beskerm ware godsdien, terwyl leraars optree as profete wat die plig het om heersers te raadpleeg en te korrigeer met die Woord.

Diagnose: Die Hervormers se Bloudrukmatriks

	Luther	Calvin	Beza	Bullinger
Primêre Raamwerk	Twee Koninkryke	Twee Koninkryke, Sfeer-soewereiniteit	Onderskeie Jurisdiksies / Siviele Verbond	Verenigde Gemenebes
Rol van die Staat	Handhaaf vrede, beperk sonde	Handhaaf billikheid, beskerm Kerk	Handhaaf orde, beskerm fundamentele regte	Reguleer & beskerm ware godsdien, dwing morele wet af
Reg op Weerstand	Passiewe ongehoorsaamheid / Perke van gehoorsaamheid	Grondwetlike beperking / laer magistrate	Goddelike reg en wetlike plig van Laer Magistraat	Profetiese korreksie deur pastore

Proef deur Vuur: Die Maagdeburgse Geloofsbelydenis van 1550

Die Konteks:

Teenoor die sentraliserende totalitarisme van Karel V, het die leraars van Maagdeburg 'n belydenis geskryf wat Bybelse verbondnalisme as die bloudruk vir sosiale vryheid bevestig.

Hapsburgse Hegemonie /
Heilige Romeinse Ryk

Magdeburg

Die Standpunt:

Gerig aan Karel V, het hulle onbeperkte gehoorsaamheid aan die Staat tot 'n uitvinding van die duiwel verklaar.

Die Definisie van Tirannie:

Hulle het vier duidelike vlakke van tirannie deur 'n hoër magistraat uiteengesit en die wetlik geregverdigde reaksie van weerstand vasgestel.

Die Argitektuur van Weerstand: Ketting van Interposisie

GOD

Hoër Magistraat
(Breek Wet / Tirannie)

Laer Magistraat

Burgers

Gedelegeerde Gesag

Geen gesag is outonoom nie.
Goddelike wette troef
noodwendig menslike wette.

Die Plig om te Beskerm

Weerstand teen onregverdige
wette is nie 'n verskoning vir
rebellie nie, maar 'n plig van
die laer magistraat om hul
burgers te beskerm.

Die Familie-analogie

Die Magdeburgse predikante het
aangevoer dat as 'n pa probeer om sy
gesin te prostitueer, sy vrou en kinders
hom geen gehoorsaamheid verskuldig
is nie en hom moet verdryf.
Burgerlike gesag werk met presies
dieselfde beperking van mag.

Die Rimpel-effek van Weerstand

Eggo 2: Beza & Genève

Theodore Beza het in 1574 *Oor die Regte van Mag/strate* gepubliseer, waarin hy die Magdeburgers uitdruklik as sy fondament erken.

Eggo 2: Knox & Skotland

In 1564 het John Knox die *Magdeburg Confession* tydens 'n debat voorgelê. Toe hy meegedeel is dat sy sienings nie deur gesiene manne ondersteun word nie, het Knox geantwoord: *Tog wel deur dienaars van God.*

Eggo 3: Die Nuwe Wêreld

Hierdie verbondsideses het direk oorgevloei na die strukturele fundamente van Amerika se groot eksperiment in vryheid.

Magdeburg

Die Verenigde Veldteorie: Verbondsfederalisme

Ooreenkoms / Kontrak
(Impersoonlik)

Verbond / Federalisme
(Relasioneel)

Die Konsep

Federalisme is die soewerein geïnisieerde sosiale struktuur. Dit is organies, relasioneel, en familiaal—nóg geheel en al individueel nóg uitsluitlik korporatief.

Die Uitset

'n Omvattende verbondelike siening versterk dat elke lewe heilig is. Elkeen is verantwoordelik aan iemand en vir iemand.

Die Meganisme

Produseer sferes van soewereiniteit, verdelings van verantwoordelikheid, wigte en teenwigte, en skeiding van magte deur middel van die oppergesag van die reg.

Argitekture van Regering

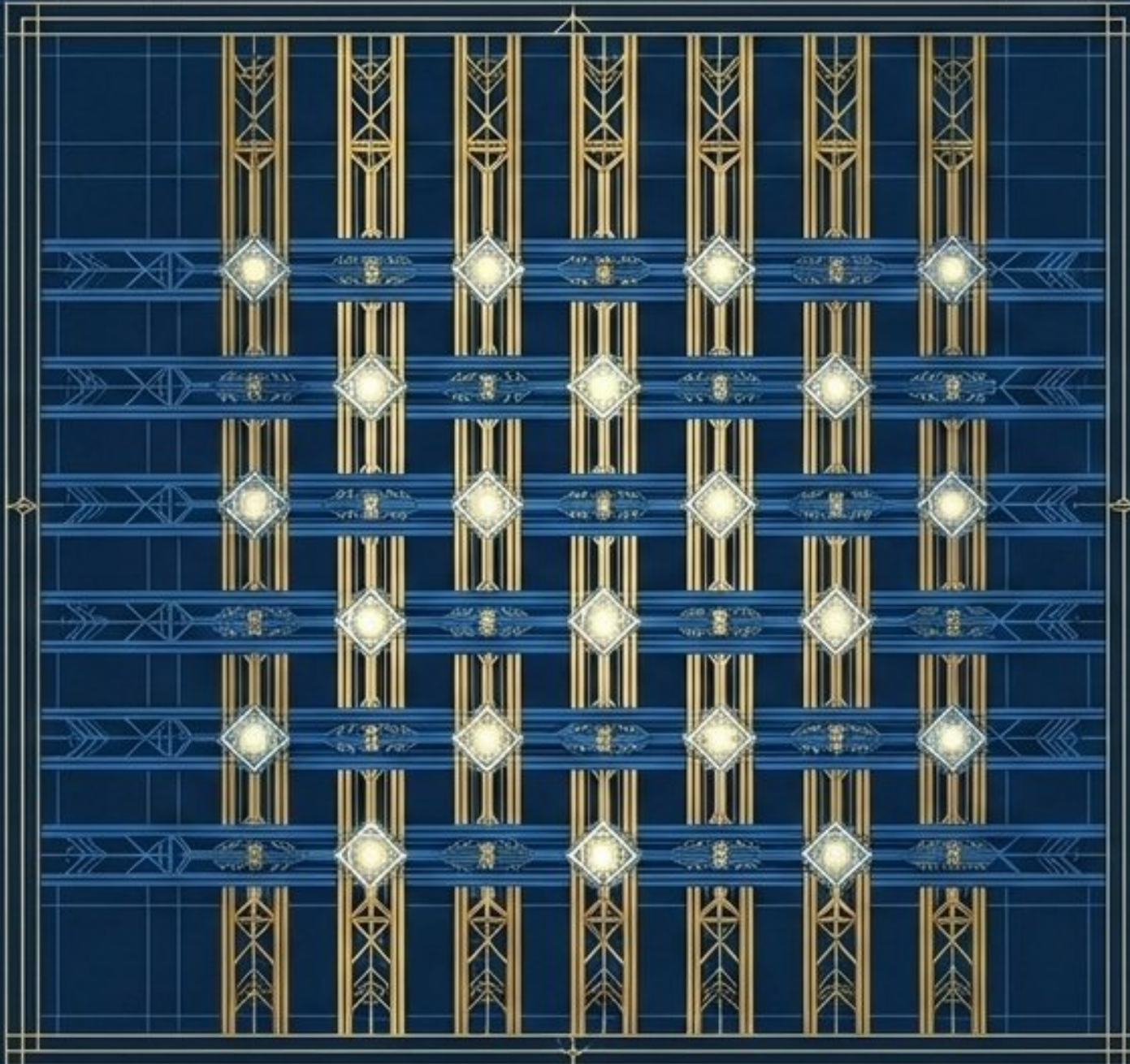
	SUIWER DEMOKRASIE	GRONDWETLIKE REPUBLIEK
Meganisme	Afgedwing deur die wil van die meerderheid sonder agting vir minderhede.	Regeringsgesag uitgeoefen deur bemiddelende verteenwoordigers.
Wet	Onderworpe aan die grille, giere en giere van mense.	Streng gebonde aan die Oppergesag van die Reg en grondwetlike verbonde.
Uitkoms	<p>Mobokrasie.</p> <p><i>Demokrasieë was nog altyd skouspele van onstuimigheid en twis. – James Madison</i></p>	<p>Langtermyn stabiliteit, beskerming van minderheidsregte, en die voorkoming van diktatoriale outonomie.</p> <p><i>'n Republiek, waarmee ek bedoel 'n regering waarin die skema van verteenwoordiging plaasvind, open 'n ander vooruitsig, en beloof die oplossing waarna ons soek. – James Madison</i></p>

Die Federale Membraan: Balansering van Soewereiniteit

Een Volk onder Regering van Gemene Reg
(Nasionale eenheid)

Eiesoortige Gemeenskappe
(Soewereine State)

Simbiotiese Unie:

State sluit saam sonder om hul identiteit prys te gee. Die som is groter as die geheel.

Die Balans:

Beide die nasionale regering en staatsregerings is soewerein in hul onderskeie sferes.

Verbondelike Heining:

Kenmerke soos die Kieskollege tree op as ontwerpte heining teen die oorheersing van 'n absolute nasionale meerderheid oor individuele state.

DIE BLYWENDE STEIERWERK VAN VRYHEID

DIE WET IS KONING

DIE FINALE SINTESE

Verbondsfederalisme is die seldsame uitsondering in menslike geskiedenis. Wanneer dit toegelaat word om te heers, bring dit buitengewone bloei, ekonomiese vooruitgang en sosiale samehorigheid mee.

DIE UITEINDELIKE DOEL

Die Stigters het totalitarisme en gepeupelregering uitdruklik verwerp om 'n stelsel te bou waar bemiddelende owerhede en geskeide magte vryheid beveilig.

LUTHER

CALVIN

KNOX

ZWINGLI

BUCER

BEZA

Hulle het 'n federale stelsel ontwerp sodat die nasie permanent kon bestaan as 'n regering van wette, nie van mense nie. – John Adams